

Redactiunea

se afla in

Strat'a lui Leupoldu Nr. 44.

Scrisorile nefrancate nu se primesc decât numai de la corespondentii regulari ai „Federatiunii.“ Scrisori anonime nu se publica. Articlii trimisi si nepublicati se voru arde si numai la cerere espre sa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune :
 Pre trei lune 3 fl. v. a.
 Pre siesse lune 5 „ „ „
 Pre annulu intregu 10 „ „ „
Pentru Romania :
 Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
 Pre 6 lune 16 „ = 16 „ „
 Pre 3 — 8 „ = 8 „ „
Pentru insertiuni :
 10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrala
 pentru ficce-care publicatiune separatu.
 In locul deschisu 20 cr. de linia.
 Unu esemplariu costa 10 cr.

Buda-Pest'a, 17/29. Iuliu, 1874.

Dupa ce corifeii centrului stangei chiarar, ca primescu, de si cu ore rezerve de emendamente, novell'a rectorale de base a discussiunii speciale, s'au sciutu numai decatu ca legea se fia votata cu tota oppositiunea angei estreme, care pareã resoluta a luptate cu tote poterile legea ca si in indulu trecut, dar' n'au facutu-o ci cu marginitu si ea, ca si cei lalti oppoanti a combatte mai vertosu §§ i ce se areau, a restringe dreptulu allegatoriunim. Nimene inse nu se acceptã ca ino singura sied. sã se pota macinã pa olalta 40. §-i, ceea ce se intemplã sied. de eri si asta-di debaterile ajunã pana la §. 77. prin urmare multu — 6 dille si novell'a este votata.

Desbaterea a supr'a §-lui 12 au foã animata, tote partitele d'in punctulu ru de vedere luptara unele pentru conãvãrea testuluu comissiunii centr. ale pentru emendamentele loru facute ai allessu la alineatulu 2. si 5. cari se considerau ca lapis offensionis. Alineatulu 2. relativu la eschiderea d'in list'a rectorale a celloru detienuti in arrestu preventivu, ca unulu ce pote da occasiune multe abuseri d'in partea potestatii amai cu majoritate de unu votu se potã stracorã, acestu votu fu allu prepedintelului, dupa ce scolaria deputatulu s'assu Gull chiaru numai in miunulu candu se terminã numerarea votulilor, se constatã, ca voturile sunt ali. Nu intellegemu motivulu acei sassu secessionistu, dara daca potutu crede ca connationalii sã circumspetti nu voru fi loviti de gorea acestui alienatu, s'au insiellatu acest'a are sã i-o dovedesca esperienta la prossim'a alegere. — §. 22, dupa ce limb'a affaceriloru comitetuluu centrale este cea magiara „ assemene au tu combatutu mai autãiu de Irányi si de sassulu Wächter, caroru-a sã soci C. Tisza si d'entre chauvinisti Szolay, incãtu Máday et consorte, resera batuti. Propunerea lui Waecher, ca relativu la limb'a affaceriloru comitetuluu centr. scrvesce de cinosura de lege 44 d'in 1868 fu primita era amai cu majoritate de unu siuguvotu.

Mai sunt §§. 97 si 98 cari voru atã lupta intre partite, dupa ce clubulu kistiloru in conferint'a de eri deãrã, ca nu tiene la §. 99. — Faceã multu mai bine de nu tieneã neci la lalti doi.

Alegeria Congressuluu d'in Carlovietiu fostu mare spinu in ochii guvernuluu si indata dupa cunoscerea votuluu nimu, tota cet'a diuarieloru magiare nemtiesci fãra ossbire de guvernamentalã sãu oppositiunale incepura ca la uncela, a suflã in buccinulu cellu te, ca alegerea fiindu unu felu de demonstratiune in contr'a guvernuluu, accepta nu o va recommendã Domnitoriunã d'in contra i-va propune annullã si totodata provocarea cãtra conãvãran d'a purcede la noua alegere. Cu ce ca allessulu Episcopu Arseniu Stoiciunã nu este neci mai pucinu aptu pa canone, neci mai pucinu loiale potãscoc, decãtu favoritul guvernuluu miciu, si cu tote ca alegerea au deã conformu regulamentuluu in cea buna ordinã si cu unanimitate, ca si nu erã indoiela ca aceea va fi reãsa puru si simplu numai pentru cã

nu place stapaniloru situatiunii. Acã apoi nu mai incãpe vorba de constituționalismu, neci de autonomia besericesca, ci de sic volo sic jubeo. Domnitoriulu inca, firesce, ca monarcu constituțional n'are decãtu se plinesca voiã consiliariloru sãi a supr'a caroru-a cade tota respunderea acestei fapte neconstituționalã. — In 27. l. c. unu currieriu de curte au si dussu la Carlovietiu rescriptulu reg. prin care se refusa confirmãrea allessulu si se ordona noua alegere. Alta d'i dupa debateri de mai multe ore congressulu decise: cã deputatii nu voru depune mandatulu si cã in siedintia de asta-di rescriptulu reg. se va luã la cunoscintia fãra a se face vre o observatiune. Scirea electrica sosita de la Carlovietiu cu dat'a 28. jul. d'ice, cã nou'a alegere se va face Joui adeca mane si cã una parte a majoritatii de mai nainte vre sã alega pre AEppulu Rloru Pr. SSA. Par. Procopiu Ivascoviciu, pre care Serbiu considera de serbu, cu tote cã bine se scãie cã famili'a Pr. SSalle este de origine romana si cã numai crescerea i-au fostu serbesca, mai potemu adauge indoiel'a destullu de intemeiatã cã Pr. SSA Procopiu nu s'ar desfãce de fiii sãi suffletesci si de trupulu natiunii sãlle, prin urmare accepta combitiune este cu totulu gressita si dictata numai de unu sentiu de resbunare in contr'a lui Gruiciu, pentru care inse de voiã de nevoia va trebui sã voteze majoritatea congressuluu, neavendu pre altulu, de ora ce Angheliciu nu are de felu aderinti.

De altmintrea pana acum membrii congressuluu nu s'au potutu inca intiellege a supr'a candidatulu. Diu'a de mane va risipi indoielile si credemu cã in ur. viit. vomu potã annunciã scire pozitivã in asta privintia.

Romania. Alegerile suplementari pentru Senatu, in locul celloru essiti prin sorti, s'au terminatu; allessii cea mai mare parte sunt guvernamentali, abiã cãti-va d'in oppositiune s'au potutu stracorã; este inse de mare insemnetate indoit'a alegere a illustrulu patriotu D. Ionu Brateanu, care fũ candidat in trei collegie elector. si numai 10 voturi lip-sira ca sã fia allessu in trei locuri. Publicaramu depesi'a ce dl. colonelu Gherghelu, in numele mai multoru alegerei adressasse Dlui I. Brateanu despre imbuccuratoriulu resultatu allu alegerii d'in Dorohoiu. Pentru acest'a depesia dl. ministru de resb. Florescu ordinã cercetare disciplinare in contr'a dlui col. Gherghelu, dar judecatoriã acuitara pre inculpatulu. Officiarii romani dovedira cã nu sunt machine alle guvernuluu, ci cetatiani liberi, neci poteã sã se intemple altmintrea, cã-ci daca constituțiunea unei terre libere dã dreptulu de alegere si militariiloru, trebue sã li dee si libertatea votuluu, cã-ci de unde nu, libertatea constituționalã devine illusoria si derisorã. — Allegatorii d'in Gorgiu allessera deputatiune de mai multi notabili spre a salutã pre allessulu loru, cari ne gãsindu pre D. I. Brateanu la Pitesci, se dussera la Bucuresci, unde intimpinãrea fũ cãtu se pote de cordiale. Deputatiunea in cuventulu de salutãre, d'isse intr'altelã:

„Patru anni aprobe impliniti, de candu Dv. nu mai participati in representatiunea nationale au facutu sã se resemtia de cãtra toti acei cari impartesiescu vederile nostre,

cã tierr'a este privata de spriginulu cellu mai puternicu. In acestu restimpu, legi de mare insemnetate s'au applicatu si multe d'in elle au legatu chiaru viitorulu tierrei; si daca vocea Dv. s'ar fi redicatu alaturi cu a cellorulalti Romani, pote cã multe indrep-tari s'aru fi facutu, pote cã multe relle s'aru fi incongiuratu. — In deosebi judeciulu Gorgiu este partea d'in Romania, despre care in ori ce occasiune s'a tienutu mai pucina sama. . . . Astfelu pre candu in tota tierr'a se construescu poduri si cãlli ferrate judeciulu Gorgiu i-se refusa de cãtra statu chiaru sioscu'a (drumu de tierra) vellei Giului, pre care e silitu asta-di sã-o lucredie cu dille de prestatiune! Ce vomu mai dice in privintia *junctionii Vulcanului*, care refusandu se d'a se face, s'au occasionatu nu numai unu insemnatu prejudiciu locale, dar' chiaru generale, cã-ci s'au rapitu resoului nostru totu transitulu de care ar fi potutu profitã. — Ve rogãmu dara, sã primiti mandatulu de senatore, etc.

La aceste cuvinte Dl. I. Brateanu respunse:

„Domniloru delegati!

„Multiamindu-ve de cuvintele magulitorie ce me priveacu personale in discursulu d-v. permiteti-mi sã observu cã nu lips'a din parlamentu a doue-trei persone este caus'a cã maioritatea a alunecatu pre priporulu pre care a impins'o guvernulu. Eu credu cã adeverat'a causa a fostu, cã opiniunea publicã nu s'a manifestatu in acesti din urma anni intr'anu modu permanent si cu destulla tarã. Acãst'a credintã este si a d-v. cã-ci numai astu-folu se pote esplicã alegerea mea la Gorgiu, una-data ce sciati, cã eramu allessu dejã la Dorohoiu.

„Negressitu, d-loru delegati, onorea a fostu mare pentru mine, cã v'ati servitu de numele meu in acãsta manifestare; cea-a ce inse m'a miscatu tare si mi-a datu in-credere in viitoru, este cã nu numai Gorgiulu, ci si Dorohoiulu si Buzeulu au intiellessu cã abtinerea si chiaru mollitiunea in esseroitãrea drepturiloru politice este caus'a principale toturoru a relleloru ce ne bantuie. Sunt convinsu, cã essemplulu datu de aceste districte de-a essã din neactiune, va fi la cea d'antãiu occasiune urmatu de tierr'a intrãga. Si decã acãsta miscare a vietiei publice va implã de buccuria animele toturoru Romaniloru bine-cugetatori, speru cã nici poterea esscutiva n'o va privi cu ochi reu-voitori, cã-ci decã i-este commodu a guvernã, candu marea si inteligint'a parte a natiunii se abtine, inse ea negressitu scie cã una assemenea abtinere, candu devine sistematicã si se prelungecse prã multu, se termina in totu-de-un'a printr'o catastrofa.“ etc.

Sã fia de bunu auguriu atãtu manifestatiunea vointiei nat. in celle trei collegie, cãtu ci presagiulu Dlui I. Brateanu, cã-ci este timpulu ca vietia nationale sã pulsitedie ce-va-si mai tare in Romania spre a vibrã mai cu tarã si in estremitatile corpuluu nationale. . . .

Alegerile comunali inca s'au terminatu in tote urbile Romaniei, firesce totu cu successulu doritu de guvernulu, care inse n'are ce se buccurã asta-data de invingerea sa, pentru cã abtinerele de la votu au intrecutu aprobe de doue ori numerulu celloru ce in urmarea invitãrei politienesce au mersu la urna, mai multu de nevoia. Ecce ce relateza in asta privintia diariulu „Poporulu“ care nu pote fi banuitu d'a se tienã de partit'a „Rosfiloru“:

„Inse. . . sã avemu parte de cuventu,

superbi invingatori! sã ne esplicãmu assupr'a unui punctu importante.

Nu e vorb'a de Rosãi; pre d'insii i-ati turtitu in lupta (?) pentru cã ei n'au potutu intruni decãtu cãte cincii la suta din voturile esprese.

Dara ore tierr'a opposanta consiste numai din Rosãi?

Si pre abetienuti, pre cei ce n'au venitu dupa invitatiunile politienesce tiparite, intiellegendu din acãst'a cum s'au croitu lucrurile; pre acãsta immensa majoritate neorganisãta in bande, desgustata de alegeri, de manoperele electorale brutale, o desfiintati cu totulu din corpulu natiunii, faceti abstractiune de d'ins'a, ca si cum n'ar essiste?!

Ei bine, ia sã privimu cifrele:

Din 312 inserissi la collegiulu I, ati intrunitu unu numeru de 90 voturi; din 400 inserissi la collegiulu II, ati intrunitu 122 de voturi; din 900 inserissi la collegiulu III, ati intrunitu 402 voturi; si din 12,000 inserissi la collegiulu IV, ati intrunitu 5051.

Facu preste totu inserissi 13,712

Din acãsti-a votanti guvernamentali 5,665

Remanu 8,047

Din cari scadiendu ca votanti Rosãi 228

mai remanu 7,819

cari n'au venitu sã iee parte la votu.

Acum, cine sunt acãsti-a, spuneti-o d-vãstra, cei ce ati cheltuit multa ostentãla cu invitatiuni politienesce, — si ei n'au venitu?

Convinctiunea nostra este, cã acei-a sunt adeverat'a majoritate a alegatoriloru d'in Bucuresci, pentru cã sunt si partea cea mai luminata, care nu intiellege amesteculu politiei pentru a o chiamã la datorã ei, pre care din contr'a o indignãza nisce procederi atãtu de cutediatorie, in cari violentãrea consciintiei este de mai inainte gravata.

Acum, decã acãst'a se chiama alegere primesca-o de buna cei ce figurãza pre list'a publicata de guvern persone altu-felu forte onorabili: noi inse nu ne sfinmu a li dice in consciintia:

Nu sunteti adeverat'a espressioni a alegatoriloru! N. B.“

D'in Romania mai inregistramu urmatoriele sciri interesante:

Unu creditu straordenariu de 7000 lei s'a deschisu ministruluu affaciloru esterne pentru platirea diurnelor si materialeluu necesariu membriloru comissiunii militari romane, insarcinata d'a continuã lncarile de recunoscere pentru delimitatiunea fruntãriei de cãtra Austro-Ungaria.

— Domnitoriulu Romaniei calletoresce, — precum se scie, — incognito sub numele de „Conte de Vranicia.“ Acestu nume istoricu cunoscutu cetitoriloru nostri d'in balladelle rom. este allu unui tienutu in districtulu Putnei pre cost'a Carpatiloru. Locuitorii Vran-cci formeza intre sine unu felu de federatiune patriarcale. Ei au conservatu portulu si datinele primitive alle Moldoveniloru.

— Colonelii Slaniceanu si Dunca si locutenintele de colon. Salmenu sunt insarcinati a representã armat'a romana la essercitiile milit. ce se voru tienã in lun'a Septemvre in Boemia. Assemene missiuni voru implini cam in acellu-a-si timpu: in Prussia, Dl. gener. Florescu ministru de resb. insocitu de colonelii Zefcari si Costãforu, si major. Jac. Lahovaru, — era in Russia, prin dl. gener. Cernatu si maj. Robescu. — D. C. A. Rosetti fondatorulu diariulu „Romanulu“ a plecatu sambet'a tr. la Paris.

— Guvernulu intenteza processu d

summ'a de 50 fl. cu condițiunea, că de nu se va dobandi aprobarea se se impartia între membri. D'in vinderea câte unui esemplariu d'in „Cath. lui Deharbe“ si a „Fabiologiei“ summ'a de 3 fl. 30 cr. — Pentru banii imprumutati d'in Cass'a Soc. la membri, au incursu summ'a de 5 fl. 10 1/2 cr. care la oalta dau summ'a de 141 fl. 32 1/2 cr. Spesele pentru transportarea Bibliotecii la Pest'a au costatu 37 fl. si 61 cr. pentru post-portulu diarielor, correspondintieloru Societatii, procurarea requisiteloru de scrisu si alte s'au errogatu summ'a de 14 fl. 32 cr. Cari tote la oalta facu summ'a erogatiuniloru de 51 fl. 88 cr. Acest'a scadiendu-se d'in summ'a venitorulu de mai susu remane pre an. viitoriu in bani gat'a summ'a de 89 fl. 44 1/2 cr. si in obligatiuni 78 fl. si 32 cr.

Ce se tiene de biblioteca, acest'a s'a mai immultitu cu 2. opere donate, unulu de Dlu Simeone Fl. Marianu. „Poesie populare si ballade“ si altulu de anonimulu Iuniu „Femeile de I. Pederzani.“

Cu progressulu in estu-annu nu ne potemu laudá, de ora-ce bibliotec'a, fontana a totu progressulu, a statutu in Vienn'a pana cátra finea lui Maiu, — parte pentrucá be-tranulu Cantoru D. Ursu carui-a a fostu concediuta, smintindu-si unu petioru a jácutu mai multe lune in patu, parte mai vertosu pentrucá rectoratululu de aici nu ni-a concessu pana in Martiu stramuterea ei la Pest'a, legandu-o totu de-un'a de aprobarea, ce se acceptá de la primatete, si asiá mai tota activitatea nostra au tienti-tu numai intru a essoperá aprobarea societatii si pentru acestu institutu. — E dreptu, cumcá cam prevediendu-se inca d'in annulu trecutu dissolverea seminarului d'in Vienn'a, s'a allestu unu comitetu de 4, care in casu de desfiintare, se roge pre Pr. SS. Loru Episcopii romani, a intreveni pentru continuarea Soc. si in alti Seminaru probabilmente pestanu. — Membrii acelu-a comitetu si-au facutu detorint'a fiecare in deosebi, rogandu pre capii loru besericesci pentru inaltulu patrociniu. Dara fiindu-cá parerile Prea SS. Loru, de-si conveniau in scopu, diferiau inse mai multu seau mai pucinu in aplicarea medilocoloru; comitetulu comunicandu-si-le între sine — nu potú a priori se decida nemicu stabili, pana nu se voru affá actú in seminarulu d'in Pest'a. Venindu acellu momentu, impregiarile adusera cu sine, de nu erau toti membrii acellui comitetu dispusi pentru acestu seminaru. Numai de cátu se alese altu comitetu, in care numai 2 d'in cellu mai de susu intrara. Odata intruniti, se cugetá, ce calle se appuce. Resultatulu fú, cá numai decátu pre callea cea mai pacifica si neteda, nu pre ascunsu si pre sub mana, ci pre facia, cu incredere in sine si in dreptatea causei salle, se cere de la Superioritate, cá dupa esemplulu scoleloru magyare si slavone, se ni se concedá si noua continuarea societatii dejá recunoscute si aprobate pentru seminarulu de Vienn'a.

Acest'a se intimplá. — Dara superioritatea declará la acestea, cá de-si societatea a fostu aprobata pentru seminarulu d'in Vienn'a, — d'ins'a nu se semte competentá a o aprobá si pentru acestu institutu; de orace capulu supremu allu seminarului pestanu e primatetele de Strigonia. — Deci ne indrumara, ca prin o suplica, in care se se alture statutele in traducere pre limba lat. seau magyara, prin rectoratu se le adressámu la Primatetele. Aci comitetulu, care la totu casulu trebuia se-si vedea de affacerile soc., se affá de odata arruncatu între Scylla si Caribde, pentru cá de nu urmá callea arretata de superioritate, ci se luá pre alt'a, — precum recomenda y in o correspondintia de langa Timisiu, Nr. 51 „Fed“ — erá temere, cum cá se voru porni cu tota urr'a lor innascuta si ne voru sugrumá tote, pana inca nu se facusse asiá dicundu mai nemica, ne voru cutropi soc. in nascere, insinuandu-ne pre la primatetele de nescari omeni, ce prin portarea nostra li-amu dá se intiellega, cá nu avemu incredere in buna-vointia lor, ma dora nece in dreptatea causei, pentru care luptámu si asiá le dámu ansa a lucrá di-

rectu si pre facia in contr'a nostra. — De alta parte ne temeamu si de aceea, cá de li-vomu da in man'a loru statutele, le voru pune ad acta usque ad calendas graecas. — Si un'a si alt'a e reu. — Dara între doue relle amu fostu necessitati se alegemu reulu cellu mai micu, adeca se inaintámu si prin rectoratu suplic'a la primatetele. Resoluti spre acest'a, ne appucarámu de lucru, si in 15. Nov. dederámu in laintru suplic'a cu statutele. Aci stetera vreo 2—3 septemane pana ce s'au facutu nescari prescurtári si correctiuni de stilu, dupa geniulu limbei latine.

In 30. Decembre s'au predatu de nou purisate si correso, dara pana acum'a nu am dobanditu nece unu resultatu. S'au facutu nenumerate intrebári la rectoru despre resultatu, si pana acolo s'au amaritu spiretele, in cátu unulu d'in membri au spusu verde prefectului, cumcá incepemu a ne pierde sperarea de bine si cá suntemu aplicati a suplicá de nou la primatetele dupa resolutiune, numai se ni-se dee numerulu off. sub care s'au inaintatu! Dupa cari in diu'a urmatoria mergundu de nou la rectorulu, ni-a facutu mustrári, cá suntemu impacienti si ne-linisciti, dara ella nu pote se sugrume pre primatetele, — care i-communicasse, cá va cere consensulu Episcopiloru celloru lalti — deca o a tramissu inca.

Totu-si cu acest'a occasiune ne successe a-lu induplicá de ne-a concessu transportarea bibliotecii, cu observatiunea, cá pana va veni resolutiunea, se nu facemu usu de d'ins'a. Firesce si acest'a ni successe, cu mare nevoia numai dupa ce i descrierámu starea cea rea in care se affa in seminarulu d'in Vienn'a, adducandu-i daun'a ce suferimu prin aceea, care leane s'ar poté delaturá, concediendu-ne se-o adducemu in Pest'a, cu atátu mai vertosu, cá aceea nu aterna atátu de la primatetele, cátu mai multu de la buna-vointia D. Salle. Asiá precum se vede d'in celle pana aci disse, nu multu amu potutu se easoperámu; dorere, cá e asiá! Dara totu-si nu debue se desperámu. Cea ce nu s'a dobanditu, se pote dobandi mane. Gutta cavat lapidem....

In fine mai aduugu, cá de-si societatea nu se buccura mai multu de dreptulu avutu odinora, totu-si, fiindu-cá possiede ore-care summulitia de bani si cárti, care debue grigite si conservate, s'au allestu spre acestu scopu si pre annulu venitoriu unu personalu administrativu in numeru de 3.

In legatura cu acest'a ne sentimu indetorati a adduce multiamita publica Prea On. Redactiuni atátu d'in colo, cátu si d'in coce de Carpati, cari ni-au gratificatu si in annulu acestu-a cáte unu esemplariu d'in prea pretiuritele loru diarie, rogandule, ca si pre venitoriu se ne faca partasi de acestu favoru. Assemenea multiamimu D-loru Simionu Fl. Marianu si Iuniu pentru gratificarea opereloru mai susu memorate.

Ioanu Goronu,
presiedintele comitetului.

Oradea-Mare, 26. Juliu, 1874.

Stim. Domnule Redactoru!

In 24, si 25. Jul. s'au tienutu essame-nele de vera in scolele normale gr. cat. oradane si anume: 24. dim. de la 9 ore in class'a 3. si a 4., la 25. in class'a 1. si 2.

In amendoue díllele in presinti'a mai multoru ospeti onorabili între cari, — pre langa Dl. Diriginte normalu Gavrilu Rednicu Protop. distr., d. Nic. Marcusiu catechetu si respectivii DD. professori normali, — au fostu Rdiss. DD. Canonici Ioanu Corhanu, Ioanu Szabó inspectoru sup. allu scoleloru diecesane si Ioanu Cucu partenitoriulu studentiloru si a desvoltarii nostre nationale, precum si mai multi parinti d'in giuru, veniti pentru a-si duce baatii pre vacatiune a casa. Toti cei de facia amu ascultatú cu cea mai mare placere si buccuria sufflitesca respunsurile precise si indestillitorie d'in tote obiectele propuse in intiolessulu ordinationiloru mai inalte — cu deosebire in clasele a 3. si 4. — Lauda braviloru inventatori, cari intiellegendu-si missiunea sublima asiá bine pregatescu pre elevii lor (mai

toti romani) la clasele gimnasiali, — era ospetiloru prestimati recunoscintia, cá-ci se vedu a fi interessati de progressulu tinere-loru mladitie, cari pre langa grigea si conducerea intiellepta a parintiloru si superioriloru lor, voru deveni membri folositori Baserecii si scumpei nostre natiuni: „Quaelibet hora monet“....

Unulu dintre ascultatori.

Totu la adress'a doritoriloru d'a calletori la Dev'a publicámu acest'a epistola ce, ca supplementu la celle doue servesse spre informarea DDloru membri ai „Associatiunei Transilvane.“

Clarissime Domnule!

In cerculariulu ca l'a emissu directiunea gen. a callei ferr. I. Transilv., in contr'a dispuzetiunei salle facute mie cu dat'a 11. I. c. cunoscuta, a ordinatu ampioiatorulu de la callea ferrata, cá calletoriloru la Dev'a se le dee la plecare bilete cu pretiulu jumetate (1/2 Fahrkarte) si la reintornare d'in Dev'a era bilete cu pretiulu jumetate (1/2 Fahrkarte), prin urmare dara, cá nu e a se solvá la plecare intrég'a taxa, ceea ce mi-se pare mai favoritoriu. intratát'a, cá unii cari de la Dev'a nu voru avé se reintorne era pre callea pre care au venit, voru poté plecá pre alta calle, pre ast'a firesce fara de a se poté folosi de favoru.

Nu va fi dora fara scopu a face acest'a impregiurare cunoscuta publiculu prin diarie Cu distinsa stima.

27. Juliu 1874.

L. B. br. Popp.

VARIETATI.

(Inamoratulu de cometu, se au Icaru allu II.) — Unu evenimentu din celle mai singulare s'a petrecutu la Paris. Unu invetiatu betranu, Jacques Verasson. locuia de vre-o diece anni intr'o casa din strada Georama. Predominatu de monomani'a inventiunii, Verasson catá necontentitu realizarea vreunei utopie. Mai cu seama lu-interesá totu ce priveste ceriulu. Nu se potú calculá idrometrele ce a inventatu spre a mesurá ploia. Ajunsesse a mesurá si ventulu prin unu apparatusu fórtu curiosu: nisce róte mecanice comunicandu cu nisce tambure de diferite marimi. Sgomotulu produsu era in proportiune cu poterea ventului. Elu se primblá in timpulu concertului printre tamburele ce resunau lovite de betiele portate cu furia de furtuna.

Electricitatea cerésca fusesse multu timpu obiectulu celloru mai placute studie alle salie. Aveá nisce amei de metallu de tóte marimile prin cari pretindeá cá corespunde cu astrele.

Dar' ceea ce mai multu de cátu orice i-absorbíá timpulu, era mersulu cometoloru si istoria lor. Aveá la ellu trei ládi pline cu note despre elle. Câte comunicatiuni n'a facutu Academiei de sciintie despre scumpele salle comete!

In scurtu sermanulu invetiatu si-avú crierii cam de totu sariti de la locu.

Acum câte-va dílle, candu apparú comet'a ce a fostu visibila in tote serele pre orizontu, Verasson deveni neliniscitu si agitatú. Candu vedíu in diare, cá comet'a a fostu descoperita de unu astronomu june disse, cá sunt prosti astronomii si cá comet'a ce vedomu nu e alt'a de cátu ceea din 1816 ce este a sa, fiindu-cá ellu s'a nascutu in acellu annu, apoi s'a ocupatu de ea si D-deu i-a datu-o lui in deplina proprietate.

— Trebue se o previau de ce se petrece pre pamentu, adause ellu, si voiu preveni-o. Me ducu se o cautu; acolo susu se va celebrá casatoria nostra, Siriu si Acesta dia Lebeda mi-voru fi marturi.

Verasson se intorse la ellu; tota diu'a stete inchissu. Séra comet'a apparú, si ellu essí portandu doue mari aripe. Dupa 5 minute se audi corpulu seu picandu in ulitia. Nebunulu voisse se abóre la comet'a sa, si, ca unu nou Icaru, picá mortu din allu 5-a etagiu.

(Palatiulu „Daciei“). In 8/20. jul. se puse petr'a fundamentale a unui colos-

sale si imposante edificiu, allu unui ratu palatiu, ce se ridica in Bucuresti podulu Mogosioei, in anghiuulu stradei scani, in loculu cladirei numite alia „Hannulu Filippescu“. — Acestu palatiu zidece pentru societatea de assecurata „Dacia“ a carei proprietate este. Ac soc. in cursu de trei anni a facutu plece d'in tierra mai tote societatile str. Ea imparte asociatoru sei câte 20% videnda; acum si-ridica unu palatiu, va servi de localu societatii si cu tot se va zidi astfelu, ca se fia o oca opera de arte, va adduce totu-si, dupa calcululu facutu si dupa cum s'au scum inchiriarile si la Bucuresti, unu v de preste 12%.

Soc. „Dacia“ a trebuitu se plá summe forte mari in annulu acestu-aru semenaturele assecurate contr'a grnei, care a nemicitu in ver'a acest'a torie intregu. In díllele trecute a an Bucuresti beraria unui neamtu, assec la „Dacia“ cu 150,000 lei n. ceea crede a se fi facutu inadinsu si d'in ritate ce essiste între soc. „Romani'a“ si ci'a.“ Cercetárilu judecatorosci voru ad lumina. — Destullu cá soc. de assec. ci'a“ prosperedia si, — de si platesca annu mari summe de bani, — totu i remane si pentru palatiu.

Bibliografia.) A essitu de sub a III-a editiune din prelucrarile de Naturala, de B. Nanianu, pentru immentulu secundariu, cursulu inferior anume:

Elemente de Zoologia . . .
„Botanica“ . . .
„Mineralogia“ . . .
cu notiuni de Geologia . . .
Elemente de Phisica experimental
Elemente de Cosmographia

Aceste opere se affa in depositu ralu la D-nulu Socecu et Comp. Libr editori, si la tote librariile d'in Roman Transilvani'a.

„Tudoru Vladimirescu si Alexandru lante“ este titlu unei noue scrieri, care parutu díllele acestea de supu tipari.

Acesta opera, scrisa in limb'a ele d. Ilic Fotino, fiulu cunoscutulu ista Fotino, si tradussa in limb'a romana de P. M. Giorgescu, este menita, negresita adduca noue lumine si se completeze ista revolutiunii romane de la 1821. O recodámu, prin urmare, toturoru Romanilor in parte celloru cari se ocupa a ce si descoperi adeverulu istoricu, in unu celle mai insemnate epoce alle istoriei n.

Cartea se affa de vendiare la tota brariile, cu pretiu de 2 lei 50 bani.

„Paraponisitii“ este numele n diariu umoristicu (cu ilustratiuni) app cu inceputulu lunei Jul. a c. la Bucu cu scopulu precum se vede, d'a tiessell omenii oppositiunei. Adeca guvernamentu inca se aiba diariulu lor umoristicu Dreptu e? Frumosu e? Bine e? De ce Andrassy inca creasse pre „Boraszem“ numai cu scopu ca se paralizesc ad umoristica a oppositiunei magiara, si „Boraszem Iankó“ prosperedia cátu cu d'in fondulu de depositiune, cátu cu la prenumerantii guvenamentali.

Ni-place umorulu spirituelu chiaru contr'a nostra, dar se nu degenereze in litate. Nr. 1. d'in „Paraponisitii“ pre a remané între marginile bunei curi. Cátu pentru staruinti'a inse d'a face gramat. „tione“ „tiune“ „ciune“ etc. lupt'a contra moriloru de ventu, care successe neci celloru mai eminenti la rom. si nu va succede neci odata, pentu firea limbei romane purcessa d'in universale a poporulu este mai tare de capriciele omeniloru fia cátu de illustrati. Pretiulu „Paraponisitoru“ este 20 lei unu annu, 10 lei pre 1/2 annu.

ALESSANDRU ROMAN

Propriet., edit. si red. respundiet